

ПРОГРАМА

відшкодування частини відсотків за кредитами, залученими на заходи з енергозбереження та підвищення енергоефективності для населення м. Дружківка на період 2017-2018 роки

1. Загальні положення.

Програма відшкодування частини відсотків за кредитами, залученими на заходи з енергозбереження та підвищення енергоефективності для населення м. Дружківка на період 2017-2018 роки (далі – Програма) розроблена відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 01 березня 2010 року №243 «Про затвердження Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлювальних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010 - 2015 роки» (зі змінами) з метою фінансової підтримки населення м. Дружківка на впровадження енергоефективних заходів в житлових будинках через механізм кредитування об'єднань співвласників багатоквартирних будинків, органів самоорганізації населення – будинкових комітетів, юридичних та фізичних осіб.

Програма спрямована на підвищення спроможності населення в енергозберігаючих заходах та економії використання енергоресурсів. Програма є цільовою, орієнтована на підвищення енергоефективності в житлово-комунальному господарстві та зменшення фінансового навантаження на мешканців житлових будинків, в яких проводяться заходи з енергозбереження за кредитні кошти.

Одержувачем коштів є населення – об'єднання співвласників багатоквартирних будинків, органи самоорганізації населення – будинкові комітети, фізичні та юридичні особи.

Метою Програми є:

- ощадливе споживання паливно-енергетичних ресурсів усіма категоріями споживачів через стимулювання впровадження енергозберігаючих заходів;
- сприяння розвитку галузі енергоефективної реконструкції у житлово-комунальному господарстві міста, популяризація механізмів, що дадуть змогу власникам запровадити енергоефективні заходи у багатоквартирному будинку за власні кошти;
- зменшення обсягу субсидій для населення за спожиті енергоносії;
- популяризація економічних, екологічних та соціальних переваг енергозбереження, підвищення громадського освітнього рівня у цій сфері.

2. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма.

Програма орієнтована на підвищення ефективності і зменшення обсягів використання енергетичних ресурсів населенням.

Характеризуючи галузь енергетичного забезпечення, необхідно відзначити, що з метою опалення у світі споживається понад 40% всіх енергоресурсів. Найбільш проблемними секторами у сфері споживання енергії на сьогоднішній день залишаються житлові будинки, в яких споживається практично вся теплова енергія та основна маса води, вироблених комунальними підприємствами. Витрати на придбання енергоносіїв у структурі бюджетів більшості міст з року в рік збільшується внаслідок існуючих світових тенденцій підвищення цін на енергію та енергоресурси.

Головною причиною значних витрат на забезпечення енергетичних потреб житлових будинків є низька ефективність використання енергетичних ресурсів у цьому секторі. На сьогодні до 85 % вартості житлово-комунальних послуг, що надаються населенню, прямо чи опосередковано пов'язані з фінансуванням тепло-, електро-, газо- та водопостачанням, а також поточним ремонтом інженерних мереж будівель та їх конструктивних елементів в цілях підвищення теплового захисту будинків (ремонт покрівель, міжпанельних швів, вхідних дверей та віконних конструкцій тощо).

Зростання витрат тягне за собою зростання соціальної напруженості, а саме до зниження якості життя населення, значних витрат сукупного сімейного бюджету на сплату житлово-комунальних послуг в опалювальний період, збільшення витрат з державного бюджету на механізм субсидування населення. Застарілі технології з низьким коефіцієнтом корисної дії та використання застарілих приладів обліку або їх відсутність призводить до надлишкових витрат енергоносіїв й неефективною використання енергоресурсів. При цьому, досвід реалізації пілотних енергоефективних проєктів свідчить про те, що впровадження сучасних високотехнологічних рішень дозволяє економити з значні обсяги енергії.

Втрати теплової енергії будинком, а також потенціал енергозбереження сьогодні мають такий розподіл:

- зовнішні стіни - 42 % (потенціал економії - 70 %);
- вікна, двері - 25 % (потенціал економії - 50 %);
- вентиляція - 30 % (потенціал економії - 65 %);
- гаряча вода - 10 % (потенціал економії - 30 %);
- дах, підлога - 7 % (потенціал економії - 50 %);
- трубопроводи, арматура - 2 % (потенціал економії - 35 %).

Таким чином, основне споживання пов'язане з опаленням будинку для компенсації теплових втрат через вікна, стіни, дах, підлогу та за рахунок вентиляції. Враховуючи загальну кількість будинків і споруд та питомі витрати енергії на їх теплозабезпечення, необхідно приділяти величезну увагу теплоізоляції та енергозбереженню.

Крім того, протягом останніх років сформувався значний потенціал економії паливно-енергетичних ресурсів, який перевищує 55 % до загального обсягу їх споживання, здійснення програмних енергоощадних заходів та стане надзвичайно ефективним у майбутньому. Реально можна прогнозувати 5-річний період, що в режимі самоокупності споживання енергії на побутові цілі та цілі опалення може бути зменшено на 30 %. Альтернативна енергетика та використання місцевих видів палива за відповідних капіталовкладень може значно зменшити споживання газу в регіоні. Однак, незважаючи на високу кількість нових технологій, обладнання та матеріалів, завдяки яким можна досягти значної економії в споживанні природного газу (до 70 %), електроенергії (до 30 %), тепла (до 40 %) або їх більш раціонального використання, активність населення залишається вкрай низькою до впровадження енергоефективних заходів, в основному, через значні капіталовкладення на їх впровадження.

Таким чином, існує соціальна потреба у сприянні впровадженню населенням енергоефективних заходів у житлових будинках.

3. Визначення мети та завдання Програми.

Основною метою Програми є сприяння підвищенню активності населення м. Дружківка до впровадження енергоефективних заходів в житлових будинках шляхом здешевлення кредитних ресурсів за рахунок місцевого бюджету та сприяти появі позитивних тенденцій у динаміці залучення населення до впровадження заходів з енергоефективності та енергозбереження.

Енергоефективність в житлово-комунальному господарстві на сьогодні є вкрай низькою. Проблема потребує негайного вирішення, але для цього необхідні значні фінансові ресурси. Тому без участі мешканців житлових будинків вирішення даної проблеми неможливе.

Враховуючи зацікавленість міської влади у впровадженні енергозберігаючих заходів у житлово-комунальному господарстві, міська рада може сприяти цьому процесу через механізм фінансового стимулювання.

Програмою пропонується механізм часткового відшкодування відсоткових ставок за рахунок коштів бюджету міста за залученими в банківських установах кредитами, що надаються населенню – об'єднанням співвласників багатоквартирних будинків, органам самоорганізації населення – будинковим комітетам, фізичним та юридичним особам на впровадження енергозберігаючих заходів.

Основним завданням Програми є сприяння залученню коштів населення на впровадження енергозберігаючих заходів через механізм кредитування об'єднань співвласників

багатоквартирних будинків, органів самоорганізації населення – будинкових комітетів та фізичних осіб.

Реалізація Програми сприятиме вирішенню ряду соціально-економічних завдань, а саме:

- зменшення споживання паливно-енергетичних ресурсів населенням через стимулювання впровадження енергозберігаючих заходів;
- зменшення фінансового навантаження на сукупний сімейний бюджет через впровадження енергозберігаючих заходів;
- покращання житлових умов громадян;
- активізації попиту на енергозберігаючі матеріали/обладнання з боку населення;
- популяризація економічних, екологічних і соціальних переваг енергозбереження, підвищення громадського освітнього рівня у цій сфері;
- сприяння становленню галузі енергоефективного будівництва і реконструкції житлових будівель, завдяки розвитку малого та середнього бізнесу в цій сфері;
- впровадження комплексу сучасних технологій з високим рівнем коефіцієнту корисної дії;
- застосування сучасних засобів обліку та розподілу енергії та тепла;
- зростання кількості об'єктів з використанням альтернативних джерел енергії (пелети, брикети тощо);
- зменшення обсягу субсидій для населення за спожиті енергоносії через енергонезалежність завдяки впровадженим енергоефективним заходам.

4. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування.

До економії витрат ресурсів і зниження тепловтрат, у першу чергу, слід віднести енергозбереження у споживачів, системах теплопостачання, опалення, вентиляції і кондиціонування повітря. Вирішення цього завдання пов'язане із здійсненням комплексу інженерно-технічних заходів, головними з яких є збільшення термічного опору огорожувальних конструкцій будинків.

Вирішення підвищення ефективності і зменшення обсягів використання енергетичних ресурсів населенням може відбуватися за декількома альтернативними варіантами:

- впровадження енергоефективних заходів з утеплення та модернізації застарілих технологій за рахунок власних коштів;
- впровадження енергоефективних заходів з утеплення та модернізації застарілих енергоємних технологій шляхом отримання кредитів у комерційних банках на загальних підставах;
- впровадження енергоефективних заходів з утеплення та модернізації застарілих енергоємних технологій шляхом отримання пільгових кредитів згідно з постановами Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 року № 929 «Про продовження строку виконання Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010-2015 роки, 17 жовтня 2011 року № 1056 «Деякі питання використання коштів у сфері енергоефективності та енергозбереження» (із змінами), Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлювальних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010 - 2016 роки», затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 01 березня 2010 року № 243 (зі змінами) (далі – Державна програма) та регіональної програми з відшкодування частини відсотків за кредитами, залученими на заходи з енергозбереження та підвищення енергоефективності для населення Донецької області на 2016 - 2018 роки, затвердженої розпорядженням голови облдержадміністрації, керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 30.06.2016 року №439 на умовах, визначених у Програмі.

Перший варіант. Через високі капіталовкладення, яких потребують заходи з енергоефективності (заміна систем опалення, переобладнання/заміна котельного обладнання, утеплення будинку теплоізоляційними матеріалами, встановлення приладів обліку, заміна вікон), неможливо виконати усі заходи комплексно, що спричиняє тривалий процес з впровадження цих заходів. Перший варіант потребує високого рівня доходів та особистих накопичень коштів серед населення яке має бажання до впровадження заходів з енергоефективності та енергозбереження за рахунок власних коштів. Враховуючи постійну тенденцію зростання цін на енергоносії (природний газ, електроенергія, вугілля) і одночасно із цим той факт, що рівень доходів громадян на теперішній час не підвищується до рівня, який дозволив би їм самостійно вирішувати ці проблеми, можна зробити висновок про те, що перший варіант на цей час не є оптимальним.

Другий варіант дозволяє впровадити заходи з енергоефективності та енергозбереження, скориставшись кредитами комерційних банків на загальних підставах. Однак до обов'язкових умов отримання кредитів у комерційних банках відносяться такі умови:

- відсоткова ставка за користування кредитами комерційних банків у національній валюті у середньому становить більше 30% річних від суми зобов'язань за кредитом;
- комерційні банки мають право підвищувати відсоткову ставку протягом строку дії кредитного договору;
- банківськими установами передбачені комісійні збори за надані послуги при оформленні кредитних договорів та за їх супроводження протягом строку дії договору.

Як наслідок вищезазначених факторів, це достатньо високий рівень вимог комерційних банків до платоспроможності позичальника.

Враховуючи зазначене, можна констатувати той факт, що на сьогодні рівень доходів громадян не дозволяє переважній більшості громадян скористатися такими кредитами.

Третій варіант є оптимальним, оскільки умови отримання відшкодування частини суми відсотків за кредитами на енергоефективні заходи за Державною програмою та відшкодування частини суми відсотків по кредитах за рахунок міського бюджету, які можуть бути надані населенню м. Дружківка за Програмою є найбільш сприятливими, тобто:

- 20% – на котельне обладнання, яке працює на альтернативних видах палива «крім газу»;
- 30% – на енергозберігаючі матеріали;
- 40% – на енергозберігаючі заходи для об'єднань співвласників багатоквартирних будинків;
- 70 – на енергозберігаюче обладнання/матеріали для громадян, які отримують субсидію на період опалювального періоду;

Також перевагою даного варіанту є те, що відшкодування частини відсоткової ставки з міського бюджету не змінюється протягом строку дії Програми та становить 10%, а також те, що комісійні збори з позичальників за супроводження кредитного договору відсутні.

Зазначені умови надають можливість скористатися кредитом на заходи з енергоефективності та енергозбереження громадянам, які не мають високого рівня доходів.

Умови та механізм надання кредитів населенню на впровадження енергоефективних заходів в житлових будинках за цією Програмою забезпечують:

- прозорість умов отримання і повернення пільгових кредитів;
- сприятливі фінансово-економічні умови надання та повернення кредитів;
- контроль за цільовим використанням кредитних ресурсів з боку відповідних органів місцевого самоврядування.

При розробці опосередкованих розрахункових показників фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми та очікуваних результатів від її реалізації, було враховано розрахунки Державної програми, а саме переведення на альтернативні види палива в тепlopостачанні (вугілля, дрова, пелети, перероблені в тверде паливо сільськогосподарські

відходи, електроенергія) та встановлення сучасних твердопаливних котлів дозволяє окупити витрати на їх встановлення за найменший період часу і відмовитись від газу в опаленні.

Середнє споживання газу на опалення не утепленого будинку котлом з низьким ККД площею 80-100 м² становить близько 400 м³/місяць, що відповідно до діючих тарифів становитиме 2751,60 грн./місяць. При опаленні в зимовий період з жовтня по квітень (6 місяців) отримаємо суму 16 509,60 грн.

В той же час при проведенні енергофактивних заходів для будинку площею 80-100 м²: встановлення котла з високим ККД близько 90-95% на альтернативному виді палива (середня ціна 15 000,00 грн.); встановлення вікон з енергозберігаючим склом з високим показником опору теплопередачі (середня ціна 15 000,00 грн.); утеплення стін та фундаменту будинку шаром теплоізоляційного матеріалу товщиною не менше 100 мм (середня ціна 40 000, 00 грн.) сприятиме мінімальному використанню енергоресурсів для обігріву будинку та дозволить відмовитися від природного газу в опаленні або зменшити його споживання до 100 м³/місяць.

Але при цьому сума такої енергомодернізації становитиме близько 70,0 тис. грн. Такий варіант потребує високого рівня доходів та особистих накопичень коштів серед населення, яке має бажання до впровадження заходів з енергоефективності та енергозбереження за рахунок власних коштів.

При використанні третього варіанту вирішення проблеми суму енергомодернізації можна знизити, якщо встановити енергозберігаюче обладнання/матеріали за допомогою кредитних ресурсів та відшкодування суми кредиту з державного бюджету, наприклад:

- відшкодування за купівлю котла на альтернативному виді палива становитиме 15000,00 грн. - 20 % (12 000,00 грн.);
- відшкодування на придбання матеріалів (вікна, теплоізоляційний матеріал) становитиме 55 000,00 - 30 % (38 500,00 грн.).

Загальна сума до відшкодування за Державною програмою становитиме близько 19500,00 грн.

Сума відшкодування за Державною програмою перевищує показник щорічного споживання природного газу не утепленим будинком площею 80-100 м² на 26 %. Додаткове відшкодування частини відсотків за кредитом на енергоефективні заходи з міського бюджету сприятиме зменшенню фінансового навантаження при сплаті кредиту. Таким чином можна досягти зниження споживання природного газу населенням тільки в опалювальний період в чотири рази.

Програму передбачено здійснити протягом 2017-2018 років.

5. Перелік завдань і заходів програми та результативні показники.

Основними завданнями Програми є розв'язання соціально-економічної проблеми економії енергоносіїв за рахунок енергомодернізації житлових будинків, а не за рахунок зниження якості життя громадян, шляхом надання пільгових кредитів на енергоефективні заходи за Державною програмою та часткового відшкодування відсоткової ставки за цими кредитами з міського бюджету.

Відшкодування частини суми відсотків за кредитами здійснюється на впровадження енергозберігаючих заходів, які визначені Порядком використання коштів, передбачених для здійснення заходів щодо ефективного використання енергетичних ресурсів та енергозбереження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2011 року №1056.

Упродовж терміну дії Державної програми станом на 20.01.2017 року населенням отримано 250 кредитів на загальну суму 2989,92 тис. грн., з них: придбано 7 твердопаливних котлів на загальну суму 238,0 тис. грн., 173 особи звернулися до АТ «Ощадбанк» за кредитуванням на придбання метало-пластикових вікон на загальну суму 1874,8 тис. грн., а 70 осіб – на придбання матеріалів для утеплення зовнішніх стін на загальну суму 877,12 тис. грн., що свідчить про підвищення рівня довіри населення до держави, а також про те, що населення все частіше схильється до комплексного вирішення проблем енергозбереження.

Результативні показники Програми надано у Додатку 1.

6. Ресурсне забезпечення.

Програмою передбачається стимулювання населення м. Дружківка до впровадження енергоефективних заходів та зменшенню споживання природного газу в житлових будівлях мешканців шляхом відшкодування частини відсотків за цими кредитами з міського бюджету.

Фактичне фінансування Програми за рахунок коштів міського бюджету буде здійснюватися з урахуванням фактичних можливостей міського бюджету у кожному бюджетному році (протягом строку дії Програми).

Загальний обсяг фінансових ресурсів, який буде спрямовано на реалізацію Програми на кожний бюджетний рік, визначається при складанні та затвердженні міського бюджету на відповідний бюджетний рік, виходячи із прогнозних обсягів фінансових ресурсів, передбачених Програмою, з урахуванням суми відшкодування частини відсотків за попередні роки та виходячи із реальних можливостей міського бюджету.

Обсяг ресурсів, які планується залучити на виконання Програми, складає 150,0 тис. грн. на рік з міського бюджету.

Детальний розрахунок коштів, необхідних для реалізації Програми, викладений в Додатку 3.

7. Розрахунок очікуваних результатів.

Показники економії, які можна очікувати за період реалізації Програми, споживання енергії на побутові цілі та цілі опалення у місті може бути зменшено до 20 %. Альтернативна енергетика та використання місцевих видів палива за відповідних капіталовкладень може зменшити споживання природного газу в регіоні та сприяти розвитку альтернативної енергетики.

Реалізація заходів програми сприятиме економічному розвитку міста, збільшенню робочих місць, зменшенню фінансового навантаження на населення та економії енергоресурсів.

Очікувані результати викладено в Додатку 4.

Програма відшкодування частини відсотків за кредитами, залученими на заходи з енергозбереження та підвищення енергоефективності для населення м. Дружківка на період 2017-2018 роки підготовлена управлінням житлового та комунального господарства Дружківської міської ради

Начальник Управління житлового
та комунального господарства
Дружківської міської ради

В.О. Гейченко

Секретар ради

І.О. Бучук

Додаток 1
до Програми відшкодування частини
відсотків за кредитами, залученими на
заходи з енергозбереження та підвищення
енергоефективності для населення
м. Дружківка на період 2017-2018 роки

Результативні показники виконання Програми

№	Заходи	2017 рік	2018 рік
1	2	3	4
1	Відшкодування частини відсотків за надані банківськими установами кредити населенню м. Дружківка на енергозберігаючі заходи (млн. грн.)	0,150	0,150
2	Сума отриманих кредитів (наростаючим підсумком) (млн. грн.)	1,0	1,5
3	Кількість позичальників (наростаючим підсумком) (чол.)	85	125

Начальник Управління житлового
та комунального господарства Дружківської міської ради

В.О. Гейченко

Секретар ради

І.О. Бучук

Додаток 2
до Програми відшкодування частини відсотків за кредитами, залученими на заходи з енергозбереження та підвищення енергоефективності для населення м. Дружківка на період 2017-2018 роки

Напрями діяльності Програми

№ з/п	Назва напрямку діяльності (пріоритетні завдання)	Перелік заходів Програми	Термін виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовані обсяги фінансування, млн грн.	Очікуваний результат
1	2	3	4	5	6	7	8
	Впровадження енергозберігаючих заходів серед населення та ОСББ	Компенсація частини відсотків (10%) за кредитами на заходи з енергозбереження та придбання котлів на альтернативному виді палива для населення та ОСББ	2017-2018 роки	Управління житлового та комунального господарства Дружківської міської ради	Міський бюджет	0,30	Зменшення споживання природного газу населенням на 20%

Начальник Управління житлового та комунального господарства Дружківської міської ради

В.О. Гейченко

Секретар ради

І.О. Бучук

Додаток 3
до Програми відшкодування частини відсотків за кредитами, залученими на заходи з енергозбереження та підвищення енергоефективності для населення м. Дружківка на період 2017-2018 роки

Ресурсне забезпечення Програми

Обсяг коштів, які планується залучити на виконання програми	Заходи, на які спрямовуються кошти	2017 рік	2018 рік	Всього за період дії Програми (або до кінця дії програми)
1	2	3	4	5
міський бюджет, млн. грн.	Відшкодування частини відсотків за надані банківськими установами кредити населенню м. Дружківка на енергозберігаючі заходи (млн. грн.)	0,15	0,15	0,3
кошти небюджетних джерел	—	—	—	—

Начальник Управління житлового та комунального господарства Дружківської міської ради

В.О. Гейченко

Секретар ради

І.О. Бучук

Додаток 4
до Програми відшкодування частини
відсотків за кредитами, залученими на
заходи з енергозбереження та підвищення
енергоефективності для населення
м. Дружківка на період 2017-2018 роки

Показники продукту Програми

№ з/п	Назва показника	Одиниця виміру	Вихідні дані на початок дії Програми	2017 рік	2018 рік	Всього за період дії програми (або до кінця дії Програми)
1	2	3	4	5	6	7
	Показники продукту Програми					
	Кількість позичальників (наростаючим підсумком)	чол.	—	85	125	210
	Показники ефективності Програми					
	Фактичне споживання природного газу на опалення населенням	млн. м ³	29,5	27,4	25,5	4,0

Начальник Управління житлового
та комунального господарства Дружківської міської ради

В.О. Гейченко

Секретар ради

І.О. Бучук

